

De Roep van de Steenuil, handleiding voor het installeren van een Birdweather PUC

Maja Roodbergen, Gerard Troost, Roos Reinartz & Marcel Wortel

Colofon

© Sovon Vogelonderzoek Nederland 2026

Citeren als: Roodbergen M. Troost G., Reinartz R., Wortel M.. 2026. De Roep van de Steenuil, handleiding voor het installeren van een Birdweather PUC. Sovon-rapport 2026/20. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

ISSN-nr: 2212 5027

Sovon Vogelonderzoek Nederland
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen

E-mail: info@sovon.nl

Website: www.sovon.nl

1 Inleiding

In het kader van het Jaar van de Steenuil wordt aan vrijwilligers gevraagd een Birdweather-PUC (hierna: PUC) te plaatsen in hun tuin/op hun erf en worden bovendien door STONE-vrijwilligers PUCs geplaatst bij steenuilenkasten met nestcamera. De PUCs nemen bij de juiste instellingen continu vogelgeluiden op en sturen deze *live* door naar de website www.birdweather.com, waar de geluiden automatisch worden gedetermineerd en getoond. Via de website van het project de Roep van de Steenuil kunnen vrijwilligers vervolgens de steenuilengeluiden valideren, door deze af te luisteren en goed of af te keuren en bij goedkeuring ook aan te geven om welk type geluid het gaat.

In deze handleiding wordt beschreven hoe de PUC te plaatsen en in te stellen.

2 Plaatsing van de Birdweather-PUC

Installeer de Birdweather-app op je mobiele telefoon. Deze app is beschikbaar voor zowel Android als iOS en is nodig om met de PUC te communiceren en instellingen te controleren of aan te passen.

Plaats de PUC in de tuin op een locatie:

- met voldoende open ruimte, zodat het geluid zo min mogelijk wordt geblokkeerd;
- waar een stabiele wifi-verbinding en stroom in de nabijheid beschikbaar zijn;
- waar de PUC, aansluitingen en kabels goed zijn beschermd tegen weersinvloeden;
- niet direct naast storende geluidsbronnen (bijvoorbeeld ventilatoren, wegen of airco-units).
- in het geval van de STONE-nestcamera's: in de buurt van de nestcamera (tenzij al wordt gebroed, dan is het belangrijker geen verstoring te veroorzaken en voldoende uit de buurt te blijven)

Hoewel de PUC op AA-batterijen kan functioneren, raken deze snel leeg (na ongeveer 48 uur). Sluit de PUC daarom aan op het stroomnetwerk met een aanbevolen adapter. Deze zijn bijvoorbeeld geschikt:

- <https://www.amazon.nl/-/en/blink-weather-resistant-power-adapter/dp/B0CBL64GYB?th=1>
- <https://www.veldshop.nl/nl/blink-weerbestendige-stroomadapter-usb-c.html>

Start de PUC op volgens de korte handleiding (<https://www.birdweather.com/quick-start-guide>) en maak via de Birdweather-app verbinding met het wifi-netwerk.

Het is wenselijk dat de PUC op dezelfde locatie blijft, niet in de laatste plaats om verstoring van broedende Steenuilen te voorkomen. Check daarom eerst of de kwaliteit van de opnames op de gekozen plek voldoende is (zijn de vogels te horen? Geen storende geluiden/ruis?).

3 Instellen van de Birdweather-PUC

De PUC werkt direct na het aanzetten, maar voor de Roep van de Steenuil moeten enkele instellingen gelijk worden ingesteld voor alle apparaten. Het gaat om:

- opnameregime;
- opnameduur;
- waarschijnlijkheid (*probability*);
- vertrouwen (*confidence*).

Ga in de birdweather-app naar 'geavanceerde instellingen'.

3.1 Opnameregime en -duur

Voor de Roep van de Steenuil staat de PUC ingesteld op **continue opname** (aangesloten op netstroom).

De opnameduur bepaalt hoe lang elk opgeslagen geluidsfragment is. De mogelijke instellingen zijn 3, 6 of 9 seconden.

Voor de Roep van de Steenuil wordt een **opnameduur van 9 seconden** gebruikt.

3.2 Waarschijnlijkheid (*probability*)

De waarschijnlijkheid geeft aan hoe groot de kans is dat een soort op een bepaalde locatie en tijd voorkomt, gebaseerd op eBird-gegevens. Deze gegevens zijn voor Nederland niet altijd betrouwbaar, waardoor de waarschijnlijkheid vaak onjuist wordt ingeschat. Zo is bijvoorbeeld gebleken dat bij een waarschijnlijkheidsfilter van 5% steenuilengeluiden worden weggefilterd.

Om te voorkomen dat dit gebeurt, stellen we het waarschijnlijkheidsfilter voor de Roep van de Steenuil zo laag mogelijk in: **0,1%** (blauw omcirkeld in figuur).

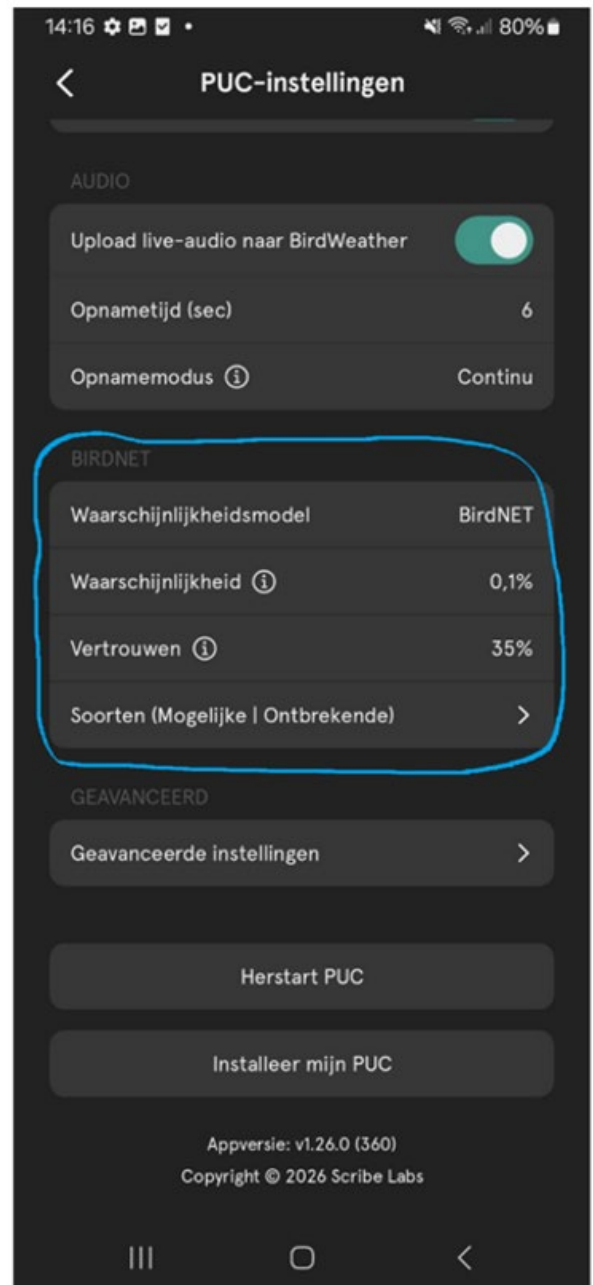
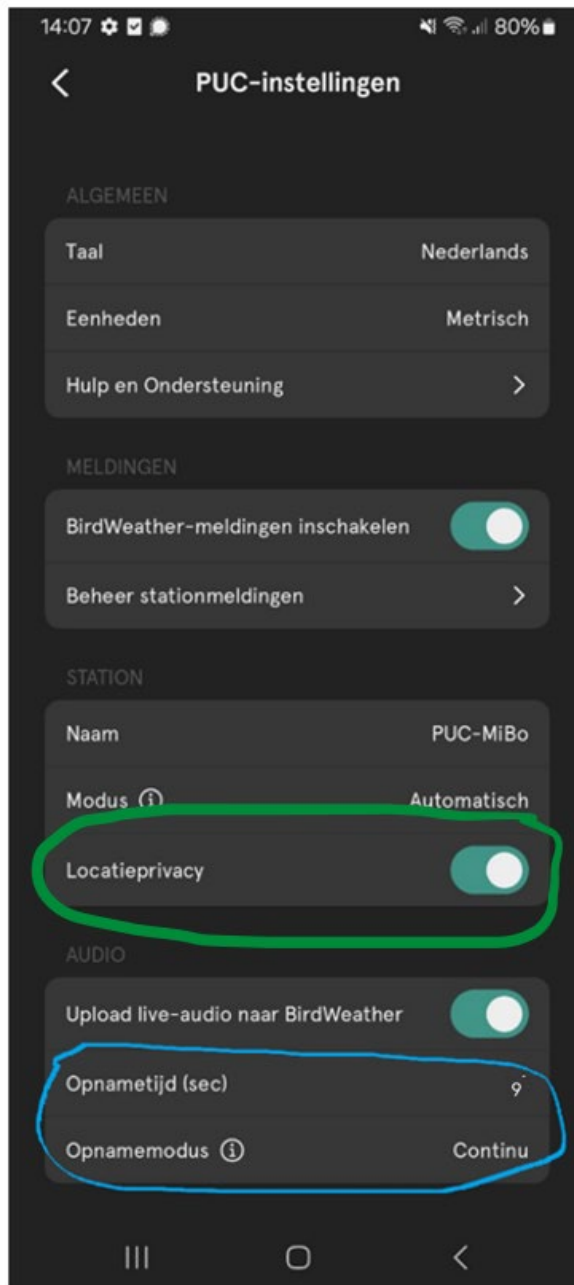
3.3 Vertrouwen (*confidence*)

Het vertrouwen geeft aan hoe zeker het algoritme is van de soortherkenning. Ook dit kan als filter worden gebruikt.

Voor de Roep van de Steenuil willen we voorkomen dat geluiden worden gemist. Daarom stellen we ook het vertrouwensfilter zo laag mogelijk in: **35%** (blauw omcirkeld in figuur).

3.4 Privacy instellingen PUC

Het is mogelijk de locatie van de PUC te vervagen omwille van privacy-redenen door de optie *Locatieprivacy* in te schakelen (groen omcirkeld in figuur). Op de websites van Birdweather.com en van de Roep van de Steenuil wordt de stip dan willekeurig binnen een straal van ongeveer anderhalve kilometer van de werkelijke locatie gezet. Het is voor het onderzoek wel van belang om eenmalig de exacte coördinaten van de PUC aan Sovon door te geven.

3. Contactinformatie

Mocht je nog vragen hebben over de installatie van de PUC, het project De Roep van de Steenuil, of het Jaar van de Steenuil in het algemeen, neem dan contact op door een e-mail te sturen aan steenuil@sovon.nl.

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Postbus 6521
6503 GA Nijmegen
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
024 7 410 410

info@sovon.nl
www.sovon.nl

Sovon Vogelonderzoek Nederland werkt met een ISO 9001 gecertificeerd kwaliteitsmanagementsysteem, gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Dit rapport is met uiterste zorg door Sovon (en eventuele andere partijen) opgesteld. Sovon aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van gegevens van dit onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Sovon en/of opdrachtgever.